

Barn - och
utbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-03-13
SKN/2025:34

Ledningssystem och Patientsäkerhetsberättelse inom medicinska insatser i Solna stads kommunala skolor

Förslag till beslut

Skolnämnden godkänner ledningssystem och patientsäkerhetsberättelser med bilagor för år 2025 för skolsköterskor, – läkare och -psykologers medicinska insatser.

Sammanfattning

Ledningssystemet visar kommande års övergripande mål för det medicinska arbetet enligt Hälso- och sjukvårdslagen, HSL 2017:30.

En patientsäkerhetsberättelse visar föregående års arbete och kommande års aktivitetsmål för medicinska verksamheter. Dokumenten lyfts för godkännande i februaris nämnd varje år. Enligt 3 kap §10 i Patientsäkerhetslagen ska vårdgivare senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Det ska vara en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur det systematiska patientsäkerhetsarbetet har bedrivits i verksamheten (SOSFS 2011:9 7 kap §3). Skolnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska insats och psykologernas medicinska verksamhet.

Vårdgivaren har ett tydligt ansvar att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete samt att arbeta förebyggande och hälsofrämjande enligt SOSFS 2011:9 och SFS 2010:659 för att förhindra vårdskador. Inspektion för vård och omsorg (IVO) är kontrollmyndighet.

Handlingar

Ledningssystem för medicinskt arbete 2025

Patientsäkerhetsberättelse för skolsköterskornas medicinska verksamhet 2024 med bilagor

Patientsäkerhetsberättelse för psykologernas medicinska verksamhet 2024

Maria Gyllenberg
Förvaltningschef

Ann Lötbom
Chef barn och elevhälsa

Ledningssystem

för elevhälsans medicinska insatser

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Sammanfattning	3
Övergripande mål och strategier	3
Definitioner	3
Ledning, organisation och ansvar	4
Samverkan för att förebygga vårdskador	6
Informationssäkerhet.....	7
En god säkerhetskultur.....	7
Processer och rutiner.....	7
Adekvat kunskap och kompetens.....	7
Personalen som medskapare	8
Agera för säker vård.....	8
Resultat och utveckling.....	11
Mål och utmaningar för kommande år.....	12

Förkortningar

- HSL - Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- SOSFS - Socialstyrelsens författningssamling (2011:9)
- Skollag (2010:80)
- PSL - Patientsäkerhetslag (2010:659)
- SOL -Socialtjänstlagen (2001:453)
- PDL - Patientdatalag (2008:355)
- HSF - Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
- IVO - Inspektionen för vård och omsorg
- IMY - Integritetsskyddsmyndigheten
- EHT- Elevhälsoteam
- EMI - Elevhälsans medicinska insats
- EPI - Elevhälsans psykologiska insats

Sammanfattning

Övergripande mål och strategier

Socialstyrelsens föreskrifter ska tillämpas för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamhet som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Den som bedriver verksamheten ska planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten, 3 kap. 1 och 2§ (SOSFS 2011:9). Om processer och rutiner inte är ändamålsenliga ska de förbättras eller tas bort. Förutsättningar för medarbetare att delta i förbättringsarbetet ska skapas så rätt sak görs vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Det ska fastställas hur kvalitet säkras och arbetet ska bygga på respekt för elevens självbestämmande och integritet, HSL (2017:30). Tillräcklig kunskap krävs för att kunna arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet inom hälso- och sjukvården, PSL (2010:659).

- Ledningssystemet innehåller övergripande mål för kommande år. Beslut om godkännande tas på nämndmöte i februari varje år.
- Patientsäkerhetsberättelserna visar resultat för föregående år och nya aktivitetsmål. Nämnden beslutar om godkännande i februari varje år.
- Inkomna synpunkter och klagomål tas om hand och analyseras.
- Metodhandbok för EMI revideras fortlöpande.
- Processer och rutiner för EPI revideras fortlöpande.
- Samordnande skolsköterska ansvarar för revidering av det medicinska basprogrammet samt processer som utgår från detta.
- Medicinskt ledningsansvarig psykolog ansvarar för psykologernas rutiner i utredningsarbetet, samt processer som utgår från detta.

Socialstyrelsen och Skolverket har tagit fram "Vägledning för elevhälsan". Elevhälsan omfattas av medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, under ledning av rektor. Den samlade elevhälsans uppdrag ska främst vara hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål, i tid. Det medicinska arbetet redovisas årligen. Underlagen kan användas som utgångspunkt i det lokala kvalitetsarbetet och bidra till mål i det lokala hälsoarbetet.

Definitioner

Hälso- och sjukvård - verksamhet som omfattas av hälso- och sjukvårdslag.

Vårdgivare - statlig myndighet, landsting och kommun som ansvarar för hälso- och sjukvård.

Ledningssystem - system för att fastställa ledning av verksamheten.

Process – en serie aktiviteter som främjar ett ändamål eller ett avsett resultat.

Kvalitet – att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar.

Egenkontroll - uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten och hur den bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i ledningssystemet.

Vårdskada - lidande, obehag, kroppslig eller psykisk skada och sjukdom som orsakas av hälso- och sjukvården.

Allvarlig vårdskada - är bestående, har lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller har avlidit.

Ledning, organisation och ansvar

Ledningssystemet för de medicinska insatserna följer Socialstyrelsens författningssamling för systematiskt kvalitetsarbete. Socialstyrelsen är tillsynsmyndighet för all hälso- och sjukvård. Skollagen styr elevhälsans övergripande mål. Den medicinska insatsen är en egen verksamhetsgren som omfattas av skolsköterskor och skolläkare (SFS 2010:800). Ledningen ska vara organiserad så den tillgodoser god kvalitet i elevhälsan. Grundläggande byggstenar för kvalitet är processer, rutiner, samverkan, systematiskt förbättringsarbete, egenkontroll, utredning av avvikelser, dokumentationsskyldighet samt adekvat kunskap och kompetens.

Vårdgivare

Skolnämnden är vårdgivare för elevhälsans hälso- och sjukvård som bedrivs i kommunala skolor. Nämnden ansvarar för att systematiskt och fortlöpande utveckla verksamheten och skapa en god säkerhetskultur genom att:

- Ansvara för att upprätta ett ledningssystem anpassat till verksamheten enligt HSL.
- Årligen godkänna verksamheternas patientsäkerhetsberättelser.
- Utse verksamhetschef för medicinsk verksamhet enligt 29§ HSL.
- Ansvara för att rutiner för informationssäkerhetspolicy finns vid misstanke om dataintrång i journaler enligt Dataskyddsförordningen.
- Följa anmälningsplikten till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, om det befaras att sköterska, läkare eller psykolog kan utgöra fara för patientsäkerheten enligt 7§ PSL (2010:659).
- Ansvara för att ändamålsenliga lokaler finns enligt HSL.

Verksamhetschef

Ansvar och uppgifter regleras i HSL § 28–30 (2017:30), SOSFS 1997:8 samt SOSFS 2008:14. Chef för barn och elevhälsa är verksamhetschef med medicinskt ledningsansvar och representerar vårdgivaren och skolnämnden:

- Inspektionen för vård och omsorg (IVO), elever, vårdnadshavare, personal och rektorer ska kunna vända sig till denna i frågor som rör verksamheten.
- Har det samlade medicinska ledningsansvaret och uppdaterar årligen ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).
- Ska veta när ledningsuppgifter skall överlåtas till annan med medicinsk kompetens för att säkerställa hög säkerhet och god kvalitet.
- Ansvarar på uppdrag av vårdgivaren för att rutiner finns för en säker vård och att anmälan till IVO görs vid misstanke om att personal utför fara för patientsäkerheten.
- Anställer skolsköterska, -läkare och -psykolog med rätt kompetens.

Rektor

- Leder och samordnar elevhälsans insatser på skolan.
- Ansvarar för elevhälsoarbetet på skolan genom att ha tydliga rutiner för elevhälsoteamsmöten och ha mätbara mål som all personal känner till.
- Verkar för att ändamålsenliga lokaler finns.
- Ger efter en samlad bedömning uppdrag till skolsköterskor och skolpsykologer på elevhälsoteamsmöten.

Samordnande skolsköterska och psykolog med ledningsansvar

Arbetar på uppdrag av verksamhetschefen. I säkerhetsarbetet som samordnande skolsköterska och psykologiskt ledningsansvarig ingår att:

- Årligen skriva patientsäkerhetsberättelse, som ska godkännas av chef och i nämnd innan 1 mars varje år.
- Årligen ta fram statistik som underlag i kvalitetsarbetet.
- Vara systemansvarig för journalsystemet inom respektive profession.
- Utföra regelbundna journalgranskningar 2 gånger per år och ansvara för arkivering av journaler till kommunarkivet 1gång per år.
- Vara uppdaterade i relevant lagstiftning och evidensbaserat arbete inom respektive professions område.
- Verka för och ingå i samverkan som utvecklar verksamhetens kvalitet.
- Samarbeta med verksamhetschef i systematiskt kvalitetsarbete och delta i intervjuer inför nyrekryteringar.

Skolläkare, skolsköterska och skolpsykolog

Arbetar under eget yrkesansvar, enligt PSL, 6 kap. 2§ (2010:659) och har anmälningsplikt vid misstanke om att barn far illa enligt SOL 2001:453, 14 kap. De utgör den centrala elevhälsan på barn- och utbildningsförvaltningen men arbetar lokalt på samtliga skolor. Alla ska ha god kännedom om aktuell lagstiftning och vara förtrogna med lokala rutiner och metodbok. Alla ingår i skolans elevhälsoarbete, deltar på elevhälsoteamsmöten och ingår i nätverk för respektive profession i Stockholms län.

Elevhälsans medicinska insats erbjuder hälsobesök, kontroller och vaccinationer enligt det medicinska basprogrammet och det nationella vaccinationsprogrammet och ger enklare sjukvårdsinsatser. Framtagna rutiner finns i metodboken för EMI. Skolläkaren har den högsta medicinska kompetensen och utgör ett stöd för skolsköterskor, elever, vårdnadshavare och rektorer. Läkarmottagning sker regelbundet på alla skolor. Efter samtal och bedömning skickas eventuellt remiss för vidare utredning och/eller behandling till andra aktörer.

Elevhälsans psykologiska insats lyder under HSL i arbetet med diagnostik, vård och behandling. Övrigt arbete för psykologer betraktas som socialt stöd, samtalsstöd eller rådgivning som ska säkras, dokumenteras och utvecklas enligt rutiner. Psykologerna i Solna arbetar främst på uppdrag av rektor och bidrar på så sätt i verksamhetens utvecklingsarbete. Skolpsykologerna utför medicinskt arbete på individnivå vid utredning. Syftet är att förstå elevers behov av stöd i skolan och att vara ett stöd i samverkan mellan skola och vårdnadshavare.

Samverkan för att förebygga vårdskador

- Det framgår av våra processer och rutiner hur samverkan bedrivs för att förebygga vårdskada.
- Möjlig samverkan med andra verksamheter och myndigheter genom processer och rutiner är säkerställd.
- Rutiner finns för internt och externt samarbete bland annat gällande hälsobesök, vaccinationer, egenvård, utredningar, remittering till andra instanser och överlämning från hälsovård till elevhälsa.

Informationssäkerhet

Arbetet med att säkra verksamhetens kvalitet ska dokumenteras.

- Samordnande skolsköterska upprättar rutiner för dokumentation i metodbok för EMI, i samråd med sköterskor och verksamhetschef.
- Ledningsansvarig psykolog upprättar rutiner dokumentation i samråd med psykologer och verksamhetschef.
- All personal följer vårdgivarens rutiner för informationshantering, journalföring och sekretessregler.
- Informationsöverföring mellan kommunala skolor inom staden sker utan skriftligt medgivande. Vid överföring till och från andra verksamheter krävs medgivande från vårdnadshavare eller elev.
- Vårt journalsystem följer GDPR förordningens krav på spårbarhet enligt Patientdatalagen och IMY och har servrar placerade i Sverige.

En god säkerhetskultur

Processer och rutiner

Vårdgivaren ska identifiera och fastställa processer som behövs för kvalitet. Rutiner finns för hur arbetsgången är samt att respektive professionsgrupp tillsammans identifierar händelser och aktiviteter på möten. Utvärdering sker minst 1 gång per termin. All personal har ett egenansvar att lyfta aktuella händelser, förslag och frågor på möten. Processer och rutiner styrs av medicinskt ledningsansvarig psykolog och samordnande skolsköterska i samarbete med chef för barn- och elevhälsa.

Arbetet om ”En god och nära vård och omsorg i Solna” är ett aktivt och pågående arbete om samverkan kring barn och unga mellan olika förvaltningar och huvudmän. Vid tillbud eller avvikelser i annan verksamhet skickas en kopia till berörd chef i syfte att påbörja ett gemensamt förbättringsarbete.

Adekvat kunskap och kompetens

Vid nyanställning i Solna ska skolsköterskor ha specialistutbildning till distriktsköterska, barnsköterska eller skolsköterska samt examen från sjuksköterskeprogrammet med legitimation från Socialstyrelsen.

Skolläkare skall ha specialistkompetens i barn- och ungdomsmedicin, allmänmedicin eller barn- och ungdomspsykiatri, alternativt vara legitimerad läkare med erfarenhet som skolläkare.

Psykologer ska vara klara med sin PTP, praktisk tjänstgöring för psykologer, och ha legitimation från Socialstyrelsen samt erfarenhet och kompetens för att utföra en kvalificerad utredning och utvecklingsbedömning av elev.

Varje nyanställd sköterska och psykolog får introduktion enligt framtagna rutiner. Fortbildning ges delvis i form av handledning och regelbundna professionsmöten som äger rum 1 gång per månad, där alla förväntas delta.

Personalen som medskapare

Enligt 6 kap. 4 § PSL (2010:659) är hälso- och sjukvårdspersonal skyldig att bidra till att hög säkerhet upprätthålls.

- Det är varje individs yrkesansvar att vara delaktig och följa framtagna rutiner i kvalitets- och säkerhetsarbetet.
- Medicinsk elevhälsa samverkar med hälso- och sjukvård, socialtjänst, myndigheter och internt i kommunen.
- Vid nyanställning ansvarar verksamhetschef för att utdrag ur brottsregistret lämnas in och utför kontroll av yrkeslegitimationen.
- Chef för barn och elevhälsa ingår i beslutsgruppen för journalsystemet Prorenata. Samordnande skolsköterska och psykolog har ett nära samarbete med förvaltningens systemspecialist för Prorenata.
- Alla medarbetare följer gällande lagar för den egna sekretessen.
- Psykologerna inhämtar samtycke från båda vårdnadshavare inför utredning och skolsköterskorna inhämtar samtycke från båda vårdnadshavare inför vaccinationer.
- I de fall en elev har skyddade personuppgifter finns särskilda rutiner framtagna som all personal känner till.

Agera för säker vård

Enligt 6 kap. PSL (2010:659) ingår följande i arbetet för att agera en säker vård:

Risicanalys

Tillbud och avvikelser rapporteras digitalt i KIA (kommunens interna avvikelssystem). Riskanalyser kan utföras och registreras i systemet.

Egenkontroll

Egenkontrollen utförs i den omfattning som krävs för att säkra kvalitet. Samordnande skolsköterska och psykologiskt ledningsansvarig informerar, sammanställer och följer upp resultat i kvalitetsgranskningar inom respektive arbetsgrupp, samt redovisar resultaten i den årliga patientsäkerhetsberättelsen.

Områden som granskas regelbundet inom EMI:

- Journaldokumentation genom systematiska loggkontroller en gång per termin, i enlighet med patientdatalagen, PDL, (2008:355), som kompletterar dataskyddsförordningen.
- Antal vaccinationer och hälsobesök. En digital checklista kopplad till journalanteckningar har upprättats för att säkerställa att det medicinska basprogrammet följs.
- Avidentifierad statistik från hälsoenkäter hämtas ur journalsystemet.
- Kalibrering av medicintekniska produkter sker jämna år.
- Resurser och kvalitetsmått sammanställs och utvärderas en gång per år.
- Läkemedels- och mottagningsrutiner finns inskrivna i metodbok för skolsköterskor och skolläkare.

Områden som granskas regelbundet inom EPI:

- Journaldokumentation genom systematiska loggkontroller en gång per termin, i enlighet med patientdatalagen, PDL, (2008:355) som kompletterar dataskyddsförordningen.
- Gemensam granskning av avidentifierad utredning för att säkerställa likvärdiga utredningsrutiner inom psykologgruppen.
- Antal och uppföljning av utredningar.

Klagomål och synpunkter

Vårdgivaren ska ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet från:

1. elever/patienter och vårdnadshavare
2. personal
3. vårdgivare

Synpunkter kan lämnas skriftligt via e-tjänst och blankett samt muntligt. Inkomna synpunkter hanteras enligt samma rutiner som avvikelser och tillbud. Det ges möjlighet att framföra synpunkter och klagomål anonymt. Om kontaktuppgifter anges lämnas ett svar inom sju dagar.

Rapporteringskyldighet

Rutiner för att rapportera händelser och tillbud finns. Vårdgivaren har skyldighet att utreda händelser om vårdskada. Om skadan är allvarlig skrivs en anmälan om Lex Maria till IVO, enligt bestämmelser i PSL (2010:659). Information till berörd elev och vårdnadshavare ges av medicinsk personal, som också dokumenterar händelsen i journalen. Rutiner finns.

Sammanställning och analys

Inkomna klagomål och synpunkter sammanställs och analyseras för att klarlägga vad som har påverkat händelsen. Beslut om nya åtgärder tas. Chef, samordnande skolsköterska och medicinskt ledningsansvarig psykolog:

1. Uppskattar sannolikheten för att händelsen inträffar igen.
2. Bedömer vilka konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen.
3. Analyserar och tar fram förslag om nya rutiner vid behov. Anmälan enligt Lex Maria lyfts till skolläkare och skolchef, där beslut om eventuell utredning och åtgärder tas.
4. Sammanställer framkomna resultat i Patientsäkerhetsberättelsen.

Vid frågor eller misstanke om att yrkesperson kan utgöra fara för patientsäkerheten rapporteras till verksamhetschef.

Avvikelse är en stående punkt på personalmöten 1 gång per månad, som ett led i kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet.

Frågor som ska besvaras är:

- Har personalen arbetat enligt de processer och rutiner som ingår i ledningssystemet?
- Har identifierade avvikelser åtgärdats?
- Har identifierade avvikelser åtgärdats så att de inte inträffar på nytt?

Resultat och utveckling

Utvärdering av mål för 2024:

Implementera rutiner för elevhälsans ordinarie kvalitetsarbete:

Påbörjades 2024. Vi inväntar ett nytt nationellt kvalitetssystem som ska implementeras våren 2025. Målet förlängs och är aktivt under 2025.

Uppdatera dokument- och informationshanteringsplanen:

Tänkta uppdateringar är klara. Arbetet fortsätter löpande på förvaltningsnivå då vi har pågående utveckling i flera processer.

Skapa rutin och överföra psykologiska journaler till digitalt arkiv:

Rutin finns. Vi inväntar uppdatering från Prorenata innan psykologernas journalerna kan överföras till arkiv. Uppdateringen ska ske under våren 2025.

Skapa rutiner med utgångspunkt från ”Nationella riktlinjer för adhd och autism” utifrån begreppet Elevcentrerad Skolhälsa Solna (ESS):

Alla skolsköterskor har gått en utbildning i ”Motiverande samtal”, vilket lett till ökad delaktighet från eleven och ett mer likvärdigt hälsoarbete. Skolornas arbete utifrån riktlinjerna ansvarar i första hand rektor för. Region Stockholms regelverk för remisshantering följs.

Utvärdera rutiner för avvikelser i juni 2024

Central elevhälsa fortsätter registrera avvikelser i systemet KIA under läsåret.

Övrigt om kvalitetsarbetet kring säker vård

Personalen har arbetat enligt de processer och rutiner som finns. Identifierade avvikelser har åtgärdats och klarmarkeras. Vid externa avvikelser har förslag skrivits till berörd chef och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, enligt rutin.

Förbättrande åtgärder i verksamheten 2024

Åtgärder ska vidtas för att säkra kvalitet. Resultaten fungerar även som underlag till beslut. Exempel:

- Resultat från elevernas hälsobesök analyseras i juni varje år.
- Egenkontroller utförs gällande sköterskornas medicinska basuppdrag.
- Antal elever per psykolog, sköterska och läkare ses över en gång per år i syfte att ha en jämn fördelning av elever per personal.
- Utvärdering och analys av satta mål utförs en gång per år.

- Utvärdering och analys av avvikelser, klagomål och inkomna synpunkter utförs en gång per år.
- Antal utredningar om intellektuell funktionsnedsättning, IF, sammanställs 2 gånger per år.
- Statistik från elevhälsoenkäter och antal utredningar redovisas till ledningsgrupp och respektive rektor i slutet av varje läsår, i syfte att vara underlag för kommande års mål.
- Nytt samverkansavtal om barn i behov av särskilt stöd (BUS) är framtaget och undertecknat av alla förvaltningar och regionens berörda verksamheter i Solna.

Undantagsbestämmelse

Socialstyrelsen kan medge undantag för en verksamhet om särskilda skäl finns. Inga ansökningar om undantag har gjorts från medicinsk elevhälsa under året.

Mål och utmaningar för kommande år

- Implementera rutiner så elevhälsans kvalitetsarbete ingår i det ordinarie kvalitetsarbetet – på individ, grupp och organisatorisk nivå.
- Formulera konkreta övergripande mål för respektive personalgrupp i elevhälsan, i syfte att utveckla arbetet kring ökat lärande och verksamhetens mål.
- Ta fram en likvärdig process i ärendegången för EHT, inför interna och externa utredningar.
- Definiera vad skollagens ”skyndsamt” innebär i tid, i Solna.
- Påbörja arbetet med implementering av ny lagstiftning för medicinsk elevhälsa. Beslut om ny lag tas i maj 2025.

SOLNA STAD

Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans medicinska insats, EMI År 2024

Datum 2025-01-16

Ansvarig för innehållet

Petra Westman, samordnande skolsköterska

Ann Lötboom verksamhetschef för barn- och elevhälsan

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
Övergripande mål och strategier	3
Ledning och tydlig styrning	3
Organisation och ansvar.....	3
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	3
Informationssäkerhet.....	4
En god säkerhetskultur.....	4
Adekvat kunskap, bemanning och kompetens	4
Elever och närstående som medskapare	5
System och processer för ökad patientstärkerhet.....	5
RESULTAT, ANALYS OCH UTVECKLING	6
Mål som genomförts 2024	6
Riskhantering.....	6
Avvikelser och anmälningar till IVO	6
Klagomål och synpunkter	8
Bemanning och kompetens	8
Statistik av nyckeltal.....	8
Egenkontroll	10
Kvalitetsmått	10
Uppdateringar och revideringar	11
Medicinteknisk kontroll.....	11
Loggar	11
MÅL OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR	11
BILAGA 1. Avvikelser Solna EMI 2024	
BILAGA 2. Avvikelser Solna EMI 2011-2024	
BILAGA 3. Statistik av nyckeltal Solna EMI läsår 2024/2025	
BILAGA 4. Statistik enligt kvalitetsmått Solna EMI läsår 2023/2024	

SAMMANFATTNING

Elevhälsans medicinska insats, EMI, i Solna har en tydlig organisation och ansvarsfördelning samt personal med adekvat kompetens. Metoder och rutiner revideras regelbundet efter nya evidens. Trots en god säkerhetskultur och kunskap om risker har 14 avvikelser inkommit under 2024. Nästan hälften, sex stycken, av avvikelserna rör samverkan med externa samverkansparter. Inga allvarliga incidenter eller avvikelser har upptäckts och inga Lex Maria anmälningar till IVO har gjorts. Antal nyanlända elever har minskat under 2024 men fördelningen mellan skolorna är ojämn vilket skapat en ökad arbetsbelastning för den medicinska elevhälsan på främst två skolor. Med ökad tidspress och fler arbetsuppgifter finns risk att säkerheten brister. Trots utmaningar arbetar EMI för att förbättra verksamheten.

Övergripande mål för patientsäkerhetsarbetet ^{1 2}

Målet för EMI, är att bedriva en säker verksamhet där risker identifieras tidigt för att kunna förebyggas. Det ska finnas säkra rutiner, som ska vara kända för all personal.

Strategier för att uppnå dessa mål är:

- ✚ Att säkra att personal som arbetar i verksamheten har den behörighet och kompetens som krävs för att god medicinsk elevhälsa ska kunna bedrivas
- ✚ Att erbjuda en säker medicinsk elevhälsa
- ✚ Att tidigt identifiera risker och aktivt arbeta med avvikelshantering
- ✚ Att arbeta systematiskt med riktlinjer och rutiner som implementeras i EMI:s verksamhet
- ✚ Att arbeta enligt vetenskap och beprövad erfarenhet

Ledning och tydlig styrning

Organisation och ansvar ^{3 4}

Roller och ansvarsfördelning för planering, ledning och patientsäkerhetsarbete på olika nivåer beskrivs i EMI:s ledningssystem. Här framgår vad vårdgivare, verksamhetschef, medicinskt ledningsansvarig, samordnande skolsköterska, systemansvarig skolsköterska samt skolsköterska och skolläkare har för roller och ansvarsområde. Ledningssystemet reviderades under vårterminen 2023. För en full beskrivning var god läs Ledningssystem för elevhälsans medicinska insats, Solna stad.

Samverkan för att förebygga vårdskador ⁵

Verksamhetschef, samordnande skolsköterska, skolläkare och skolsköterskan på gymnasiet ingår i olika nätverk med personer med likartade roller i andra kommuner. Systemansvarig skolsköterska ingår i ett nätverk med andra aktörer med ansvar för det digitala journalsystemet Prorenata andra kommuner. Skolsköterskor och skolläkare har en bred samverkan med många externa aktörer, t.ex. med BVC, logoped, ungdomsmottagning och BUMM. Verksamhetschef för barn- och elevhälsan deltar i BUS-möten.

¹ Patientsäkerhetslagen (2010:659) 3 kap. 1 §

² SOSF 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 3 kap. 1–3 §

³ Patientsäkerhetslagen (2010:659) 3 kap. 1 och 9 §

⁴ SOSF 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 7 kap. 2 §, p 1

⁵ SOSF 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 4 kap. 6 §, 7 kap. 2 § p 3

Informationssäkerhet ⁶

Datajournalssystemet Prorenata som används för EMI är informationssäkerhetsklassad enligt Solna stads rutiner och GDPR ⁷ samt uppfyller krav på spårbarhet enligt Patientdatalagen ⁸.

- Systemansvarig skolsköterska lägger till, tar bort och reglerar behörigheter kontinuerligt, så att endast den som är delaktig runt eleverna har tillgång till EMI:s journalhandlingar.
- Skolsköterska och skolläkare ska följa rutiner för dokumentation och journalhantering ⁹ enligt SKL ¹⁰ numera SKR, Solnas skolnämnd ^{11 12} och lokal metodbok.
- Innan journalhandling lämnas ut till vårdnadshavare eller myndig elev ska menprövning göras.
- Skolsköterska och skolläkare ska förvara laptop och eventuellt nedskrivna lösenord inlåsta i journalskåp efter arbetsdagens slut eller på säkert ställe när det förvaras i bostaden i samband med hemarbete. ¹³
- Endast EMI-personal ska ha tillgång till journalskåpsnycklar. Nycklar till skolsköterskas rum ska endast finnas tillgänglig för ett fåtal personer på skolan.
- När pappersjournal eller kopior av pappersjournal skickas via post ska dubbla kuvert användas där innerkuvertet markeras ”sekretess, innehåller elevhälsojournal” för att säkerställa att obehöriga inte tar del av uppgifterna. ¹⁴

En god säkerhetskultur ^{15 16}

All personal inom EMI ansvarar för att identifiera och rapportera risker i verksamheten. Vid större förändringar i verksamheten som kan påverka patientsäkerheten ska riskanalyser utföras.

Avvikelse som identifieras lämnas löpande till verksamhetschef och samordnande skolsköterska via KIA, Solna stadssystem för anmälan och utredning av tillbud. Vid EMI-möten finns en stående punkt på dagordningen om patientsäkerhet där inkomna avvikelserapporter tas upp. Vid behov ändras riktlinjer och rutiner. I slutet av varje kalenderår sammanställs och analyseras avvikelser och presenteras för skolnämnden. Vid allvarliga avvikelser görs en Lex Maria anmälan till IVO av medicinsk ledningsansvarig.

Adekvat kunskap, bemanning och kompetens

Vid rekrytering av skolsköterska och skolläkare säkerställs att kandidaterna har relevant vidareutbildning. Kompetensutveckling sker i samråd med verksamhetschefen.

⁶ HSLF-FS 2016:40 Journalföring och behandling av personuppgifter 7 kap. 1§

⁷ GDPR (EU) 2016/679

⁸ Patientdatalagen (2008:355)

⁹ SOSF 2008:14 Informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården

¹⁰ SKL Cirkulär 09:44 Hantering av barn- och skolhälsovårdsjournaler

¹¹ BUN/2005:735 Riktlinjer för hantering av elevhälsovårdsjournaler i Solna stad

¹² SKN/2019:86 Dokumenthanteringsplan för skolnämnden, Solna stad

¹³ HSLF-FS 2016:40 Journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvårdslagen

¹⁴ HSLF-FS 2016:40 Journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvårdslagen

¹⁵ SOSF 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 5 kap. 1§, 7 kap. 2§ p 4

¹⁶ Patientsäkerhetslagen (2010:659) 6 kap. 4 §

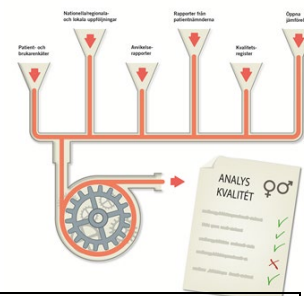
Elever och närstående som medskapare ¹⁷

Skolsköterska och skolläkare strävar efter samarbete med elev och vårdnadshavare. Hälso- och sjukvård som bedrivs i skolan är frivillig. Skolsköterskor erbjuder rutinbesök enligt metodbok. Vid kontroller utöver basprogrammet är undersökningarna överenskomna i samråd med vårdnadshavare och elev. Inför vaccinering efterfrågas skriftligt, oftast digitalt, medgivande av vårdnadshavare eller från elev i gymnasieålder. Tolk används vid behov. Vårdnadshavare kontaktas när man bedömer det lämpligt. Elev bör informeras om det som rör honom eller henne och informationen ska vara anpassad efter ålder och mognad. Eleven ska ha ett medinflytande som med tiden övergår till självbestämmande.

System och processer för ökad patientsäkerhet ^{18 19}

Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

Åtgärder	Omfattning	Källa
Riskhantering	Vid behov	Vid organisatoriska förändringar i verksamheten eller misstanke om risk
Avvikelser	Fortlöpande och 1 gång per kalenderår	Avvikelser inlämnas fortlöpande och sammanställs i slutet av kalenderåret
Anmälan enligt Lex Maria	Vid uppkomst	Anmäls till IVO av medicinskt ledningsansvarig
Klagomål och synpunkter	Vid uppkomst	Sammanfattas i slutet av kalenderåret
Bemanning och kompetens	Vid nyanställning och vikarieanskaffning	Vid anställning och förändringar i verksamheten
Statistik av nyckeltal	1 gång per läsår	Statistik sammanställd i oktober
Egenkontroller	1 gång per kalenderår	Frågeformulär ifyllda av skolsköterskor i slutet av kalenderåret
Kvalitetsmått	1 gång per läsår	Statistik enligt kvalitetsmått inlämnade av skolsköterskor i slutet av läsåret ²⁰
Uppdateringar och revideringar av lokala riktlinjer och metoder	Sammanställning 1 gång per kalenderår	Sker fortlöpande och sammanställs i slutet av kalenderåret inför patientsäkerhetsberättelsen
Medicinteknisk kontroll	Vartannat år	Utförs av extern medicintekniker
Loggar	4 gånger per år	Utförs av systemansvarig skolsköterska i Prorenata

¹⁷ Patientsäkerhetslagen (2010:659) 3 kap. 4 §,

¹⁸ SOSF 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 5 kap. 2§ 7 § 8 §, 7 kap. 2 § p2

¹⁹ Patientsäkerhetslagen (2010:659) 3 kap. 10 § p 1–2

²⁰ Lundquist et al (2020) Kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insats EMI, Riksföreningen för skolsköterskor och svenska skolläkarföreningen

RESULTAT, ANALYS OCH UTVECKLING

Mål för patientsäkerheten som genomförts 2024

- All personal inom EMI, både skolsköterskor och skolläkaren har adekvat utbildning.
- Alla skolsköterskor skriver numera sammanfattande dokumentation för elever som slutar på respektive skola och börjar på annan skola.
- Alla skolsköterskor har tagit till sig de nya rutinerna, att systematisk gå igenom journaler i åk 1, 4, 7, åk 1 på gymnasiet samt för nya elever för att säkerställa att kontroller och vaccinationer inte missas.
- Samverkan med lokalintendent på BUF runt lokaler och bemanning för EMI inför öppnandet av Järvastadens skola har skett.
- Byte från rosa till blå kanyler för blandning av MPR-vaccin, enligt riktlinjer från MSD.
- Tallbackaskolans mottagning har fått ett låsbart skåp för läkemedel, stickande föremål och annat medicinskt material, som endast skolsköterskan ska ha tillgång till.
- Implementering av intern avvikelserutin via KIA:s uppföljningssystem för avvikelser har slutförts.
- Omvärldsbevakning av nationellt hälsoprogram för barn från 0–20 års ålder som utgår från den statlig utredning SOU 2021:34²¹ och Socialstyrelsen slutrapport i oktober 2022²².
- En mer jämnt fördelad arbetstyngd och bemanning för skolsköterskorna i Solna stad har till viss del genomförts genom att skolsköterskan från Ekensbergsskolan har tagit ansvar för åk 5 på Råsunda skola. Däremot har en av skolsköterskorna gymnasiet ansvar för ett stort antal elever och Tallbackaskolans skolsköterska har fortfarande en stor arbetstyngd.

Riskhantering²³

Ingen riskanalys gjordes under 2024. Mallen nedan som förordas av SKL har använts vid tidigare riskanalyser och kommer att användas för riskanalyser kommande år.

Mall riskmatris²⁴

		Allvarlighetsgrad			
		Katastrofal	Betydande	Måttlig	Mindre
Sannolikhet för upprepning	Mycket stor				
	Stor				
	Liten				
	Mycket liten				

Avvikelse^{25 26}

Identifiering: 14 avvikelserapporter har kommit in under 2024 från den egna verksamheten. Ingen extern avvikelse har inkommit till Solna. (Bilaga 1. Avvikelse Solna EMI 2024)

Uppföljning av åtgärder: Alla individuella åtgärder vid avvikelser har följts upp.

Analys av resultat: Flest avvikelser, dvs sex stycken rör samverkan med BUP, BVC och vårdcentraler. Till följd av detta skickade verksamhetschef för barn-och elevhälsan två avvikelser till BUS-samverkan.

²¹ SOU 2021:34 Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen och nära vård för barn och unga

²² Socialstyrelsen, 2022 oktober, Slutrapport-Förstudie avseende hälsoprogram för barn och unga

²³ SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 §

²⁴ Sveriges kommuner och landsting (2015) Risikanalyser och händelseanalys

²⁵ Patientsäkerhetslagen (2010:659) 6 kap. 4 §

²⁶ SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 5 kap. 2 §

Trots nedskrivna samverkansrutiner fungerar inte samarbetet med vissa aktörer. Endast en avvikelse avser missad vaccination, vilka har varit fler under tidigare år. Den nya rutinen att systematiskt gå igenom journaler kan ha bidragit till resultatet.

Avvikelser	Antal	Åtgärd	Förbättringsförslag
Stickincident	-	-	-
Missad vaccination	1	Vaccination erbjuds	Systematisk och regelbunden genomgång av journaler
Extra vaccination	-	-	-
Felaktig vaccination	-	-	-
Missat rutinbesök	-	-	-
Missad kontroll	-	-	-
Dokumentation	-	-	-
Vårdnadshavare ej kontaktats	1	Kontaktar vårdnadshavare angående medgivande	Noga med rutin vid vaccinering
Journalhantering	2	Export nekas av mottagare Kontaktuppgifter ses över	Noggrannhet vid journalexport
Remisshantering	1	Remiss skickas igen	Dokumentera när remiss postas
Samverkan	6	Ansökan till Postnord om rekommenderade brev Två externa avvikelser till BUS-samverkan	Bättre samverkansrutiner med BUP, BVC och vårdcentral
Teknisk incident	3	Ny blodtrycksapparat Nytt kylskåp	Bättre elförsörjning till kylskåp
Bristande säkerhet	-	-	-
Sekretess	-	-	-
Bemannning	-	-	-
Övrigt	-	-	-
Totalt	14		

Avvikelser över tid

Identifiering: Mellan år 2011–2024 har 177 avvikelser inkommit till verksamheten. Årligen har 3–20 avvikelser rapporterats. (Bilaga 2. Antal avvikelser Solna EMI 2011–2024)

Analys av resultat: Antalet avvikelser har inte minskat, antagligen pga. att skolsköterskor är uppmärksamma och det öppna klimatet i gruppen gör att avvikelser rapporteras. Flest avvikelser finns inom tekniska incidenter, 33 stycken, främst beroende på strömavbrott, vilket leder till varma kylskåp och förstörda vacciner som får kasseras. Detta medför en stor extrakostnad för EMI:s budget. Näst flest avvikelser förekommer inom missade vaccinationer, 25 stycken. Avvikelser inom samverkan, 19 stycken, är också hög.

Åtgärd: Införandet av systematisk genomgång av journaler och aktivt användande av bevakningslistor för att inte missa vaccinationer och kontroller.

Anmälan enligt Lex Maria

Inga avvikelser under 2024 har betraktats som så allvarliga att det föranlett anmälan enligt Lex Maria.

Klagomål och synpunkter ^{27 28}

Under 2024 inkom två klagomål.

- En vårdnadshavare skrev ett mail till barn- och elevhälsans chef och var missnöjd med, att en skolsköterska inte kontrollerade blodtryck och puls efter insättandet av ADHD-läkemedel. BUP som har behandlingsansvaret har också ansvaret för uppföljning och det ingår inte i skolsköterskans ansvar och arbetsuppgifter, vilket vårdnadshavaren fick till svar.
- Medicinskt ledningsansvarig i Danderyd kommun skriver att det är problematiskt att Solna EMI screenar för skolios i åk 4 och 7 och inte i åk 4, 6 och 8 som Danderyd gör. Svaret från Solna är att Solna följer riktlinjerna från Vägledningen för elevhälsa ²⁹ där ryggregk kontroll rekommenderas i åk 4 och 6/7, vilket också förtydligas av Riksföreningen för skolsköterskor ³⁰.

Bemanning och kompetens

Alla anställda inom Solnas EMI, inklusive den nyanställda skolsköterskan har relevant grund- och vidareutbildning. Skolsköterskor har vidareutbildning inom barn och ungdom eller distrikt. Skolläkaren har vidareutbildning inom skolhälsovård. En vikarie har ersatt en personal som har varit tjänstledig under höstterminen 2024.

Genomförd kompetensutveckling under 2024:

- Alla skolsköterskor deltog på skolsköterskekongressen i Stockholm under två dagar.
- Alla skolsköterskor och skolläkaren deltog i Solna stads Elevhälsodag med föreläsningar och arbete i sitt elevhälsoteam.
- Alla skolsköterskor och skolläkaren deltag på konferensen på Åkeshof slott under en dag.
- Alla skolsköterskor och skolläkaren deltog i MI-utbildningen under tre heldagar.
- En skolsköterska genomgick en audiometri-utbildning, för att kunna screena elevers hörsel.
- Många skolsköterskor deltog i gratisutbildningar både på plats och digitalt om bl.a. allergi, suicid, nyanlända, syn, generation PEP

Statistik av nyckeltal

Riksföreningen för skolsköterskor rekommenderade tidigare ett elevantal på max 400 elever/heltid och skolsköterska ³¹ samt 4000 elever/heltid för skolläkare.

Statens offentliga utredningar SOU 2021:11³² föreslog att en skolsköterska högst ska ha ansvar för 430 elever/heltid och en skolläkare högst ska ansvara för 7000 elever/heltid. Vidare fastslog utredningen att en numerär lägstanivå inte ska uppfattas som ett tak och färre elever per heltid än 430 och 7000 kan vara befogat där större behov av elevhälsa finns.

²⁷ SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 5 kap. 3 och 6 §

²⁸ SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 7 kap. 2 §

²⁹ Socialstyrelsen och Skolverket (2016) *Vägledning för elevhälsan* 3e upplagan, s. 186

³⁰ Riksföreningen för skolsköterskor [Bra levnadsvanor för barn och unga](https://swenurse.se/download/18.32612fa517b3be241dd88b9/1628837538165/Bra%20levnadsvanor%20f%C3%B6r%20barn%20och%20unga%20-%20-%20f%C3%B6r%20webb.pdf)
<https://swenurse.se/download/18.32612fa517b3be241dd88b9/1628837538165/Bra%20levnadsvanor%20f%C3%B6r%20barn%20och%20unga%20-%20-%20f%C3%B6r%20webb.pdf>

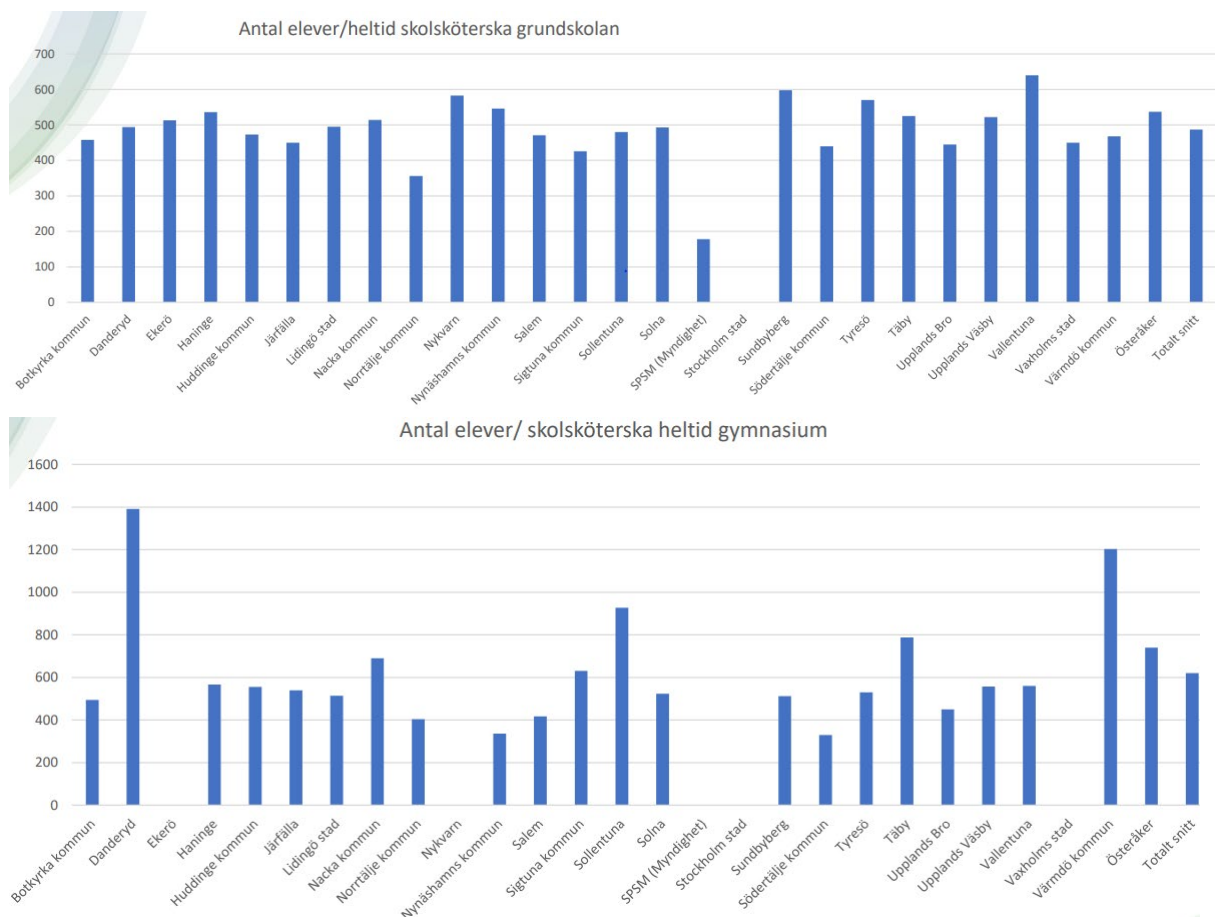
³¹ <http://www.skolskoterskor.se/wp/wp-content/uploads/2013/02/svar-fraga-2.pdf>

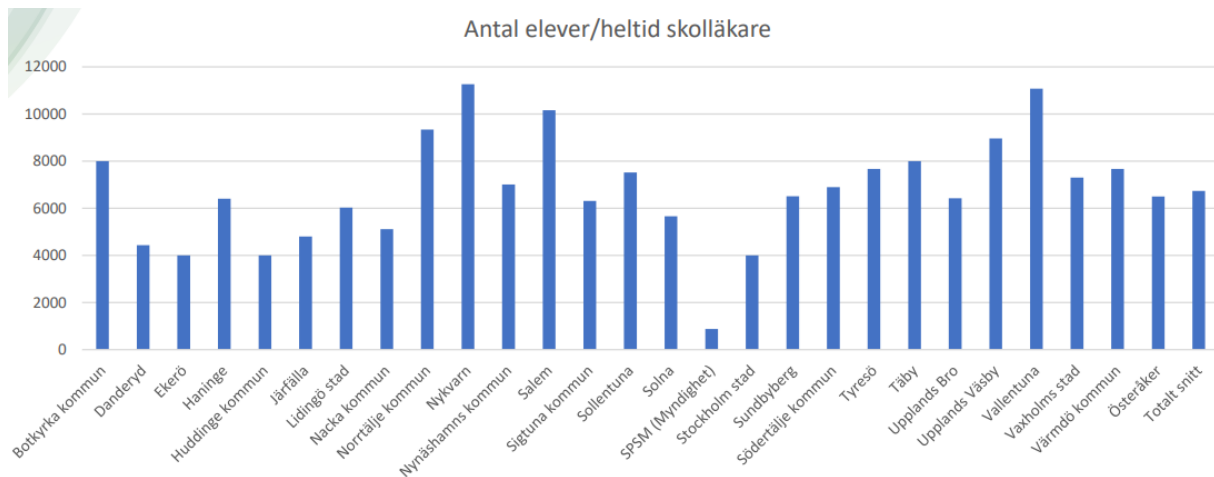
³² SOU 2021: 11 Slutbetänkande av utredningen om elevers möjlighet att nå kunskapskraven, s. 28–29

Antalet elever i Solna kommunala skolor har minskat med ca 330 elever från oktober år 2022 till oktober 2024. Under höstterminen 2024 fanns 4350 elever. Av dessa elever var 3627 fördelade på 11 kommunala grundskolor och 723 elever fanns på Solna gymnasium och anpassad gymnasieskola. Antalet elever/heltid per skolskötersketjänst i grundskolan varierade från 331 elever till 611 för olika skolsköterskor. Om man räknar ut ett genomsnitt för hela Solnas skolor inklusive Solna gymnasium ligger det på 470 elever/heltidstjänst/skolsköterska. Antal elever/heltid för skolläkare var 5438. För mer detaljerad statistik av nyckeltal i Solna läs bilaga 3. (Bilaga 3. Statistik av nyckeltal Solna EMI läsåret 2024/25)

En omvärldsanalys av nyckeltal, där jämförelser görs mellan kommuner i Stockholms län, gjordes 2020. Nyckeltalen för grundskola och gymnasium i Solna ligger i nivå med läns-genomsnittet. Däremot är spridningen på det antal elever den enskilda skolsköterskan i Solna ansvarar för stort, från 331 till 611 elever/heltid.

En ny omvärldsanalys gjordes under 2023. Inga siffror presenterades men graferna kan ses nedan.

Egenkontroll

Solnas EMI har utfört egenkontroller på varje skolsköterskemottagning i slutet av 2024, av respektive skolsköterska. Det som framkommit av egenkontrollerna finns att tillgå vid förfrågan hos samordnande skolsköterska eller verksamhetschef för barn- och elevhälsan.

Några punkter angående egenkontroll för 2024:

9 av 13 skolsköterskemottagningar har sekretessdörr. För att kunna utföra kvalitativa hörselundersökningar och säkerställa sekretess för elever och vårdnadshavare bör alla mottagningar ha sekretessdörr och isolerade väggar. Vid nybygge eller ombyggnation ska detta särskilt tas i beaktande.

Kvalitetsmått

Alla skolor tog ut statistik enligt ”Kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insatser”³³ i slutet av läsåret 2023/24. Mellan 94 till 100 % av rutinmässiga hälsobesök på grundskolan har elever och vårdnadshavare tackat ja till och genomfört. Motsvarande siffra på gymnasiet är 91 %.

De vaccinationer som erbjuds i skolan är inte obligatoriska men trots det är vaccinationstäckningen god, mellan 87 % och 100 % beroende på erbjuden vaccination och skola. Lägre vaccinationstäckning, på en del skolor kan ibland förklaras med att elever inte ligger i fas med vaccinationsprogrammet, ofta beroende på ofullständig vaccination från tidigare länder som nyanlända elever bött i. Antal fullvaccinerade elever enligt nationellt program i slutet av åk 9 var 94 % i medeltal.

Antal nyanlända elever som EMI träffat under läsåret 2023/2024 var 71 i jämförelse med 193 nyanlända 2022, alltså en klar minskning. I den siffran ingår inte nyanlända som gått på andra skolor i andra kommuner innan de börjar i Solna stad, som ofta behöver extra kontroller och kompletteringsvaccinering. Antal nyanlända elever på de olika skolorna var ojämnt fördelade från 1 elev på en skola till 20 elever på Tallbacksskolan. Näst flest nyanlända elever tog Råsunda låg- och mellanstadium emot med 13 elever. Tallbacka med flest antal nyanlända elever tar därmed emot 28 % av det totala antalet nyanlända under läsåret 2023/2024. Den ojämna fördelningen av nyanlända på skolor ger en obalanserad arbetsbörda för de olika skolsköterskorna vilket också kan påverka säkerheten och jämlikhet av medicinsk elevhälsa.

³³ Lundquist et al (2020) *Kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insats EMI*, Riksföreningen för skolsköterskor och svenska skolläkarföreningen

649 konsultremisser skickades från Solna EMI under läsåret 2023/2024 varav 143 var remisser för misstänkt neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och 118 för utredningar hos logoped. (Bilaga 4 Statistik enligt kvalitetsmätt Solna EMI 2023/24)

Uppdateringar och revideringar

Uppdateringar och revideringar i EMI:s lokala metodbok sker fortlöpande i enlighet med gällande lagstiftning och relevant forskning samt efter verksamhetens behov. Samordnande skolsköterska sammanställer årets revideringar i slutet av varje kalenderår. Alla uppdateringar i metodboken under 2024 finns att tillgå vid efterfrågan hos samordnande skolsköterska eller verksamhetschefen för barn- och elevhälsa.

Medicinteknisk kontroll

Kontroll och kalibrering av medicinteknisk utrustning såsom audiometrar, blodtrycksapparater och vågar utfördes i april 2024, av extern medicintekniker från Diatec. En blodtrycksapparat fick bytas ut. Nästa medicinteknisk kontroll är planerad till 2026.

Loggar

Systematiska kontroller av behörigheter för EMI-personal i Prorenata har gjort 4 gånger av systemansvarig skolsköterska under 2024.

MÅL OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Mål från 2024 som ännu inte slutförts

- Utvärdering av intern avvikelserutin via KIA:s uppföljningssystem för avvikelser har inte slutförts.
- Hitta en lösning till att kunna låsa in kanylburkar med stickande och skärande föremål på Parkskolan, som nu inte får plats i de läsbara skåp som finns.

Mål för patientsäkerheten för 2025

- Fortsätta verka för en jämnare arbetstynad för skolsköterskorna på de olika skolorna för likvärdig kvalitet och patientsäkerhet.
- Inventering av extranycklar och nyckelgömmor på de olika skolans skolsköterskemottagningar, samt säkerställande att de förvaras patientsäkert.
- Medverka i upphandlingen och implementeringen av SDK (Säker Digital Kommunikation) och säkra meddelanden där systemansvarig skolsköterska deltar i projektgruppen.
- Se över möjligheten att ansluta sig till NPÖ för att kunna konsumera och producera relevanta journaluppgifter i ett säkert system.
- Fortsatt samverkan runt lokaler för EMI, vid renoveringar och nybyggnationer. Nya skolan i Huvudsta är nu i fokus.
- Utvärdering av intern avvikelserutin via KIA:s uppföljningssystem för avvikelser i jämförelse med tidigare avvikelshantering i Prorenata.
- Fortsätta omvärldsbevakning av nationellt hälsoprogram för barn från 0–20 års ålder som utgår från den statliga utredning SOU 2021:34³⁴ och Socialstyrelsen slutrapport i oktober 2022³⁵. Senast 2026 kommer hälsoprogrammet att färdigställas kan påverka basprogrammets innehåll och processer och rutiner för EMI.

³⁴ SOU 2021:34 Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen och nära vård för barn och unga

³⁵ Socialstyrelsen, 2022 oktober, Slutrapport-Förstudie avseende hälsoprogram för barn och unga

Källa: Socialstyrelsen ”Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024”

BILAGA 1.

Avvikelser Solna EMI 2024

Identifiering: 14 avvikelserapporter har kommit in under 2024 från den egna verksamheten. Ingen extern avvikelse har inkommit till Solna.

Analys av resultat: Flest avvikelser, dvs sex stycken rör samverkan med BUP, BVC och vårdcentraler. Till följd av detta skickade verksamhetschef för barn-och elevhälsan två avvikelser till BUS-samverkan. Trots nedskrivna samverkansrutiner funkar inte samarbetet med vissa aktörer. Av de 14 avvikelser under 2024 avser endast en avvikelse missad vaccination, vilka har varit fler under tidigare år. Den nya rutinen att systematiskt gå igenom journaler kan ha bidragit till resultatet.

Avvikelser	Antal	Åtgärd	Förbättringsförslag
Stickincident	-	-	-
Missad vaccination	1	Vaccination erbjuds	Systematisk och regelbunden genomgång av journaler
Extra vaccination	-	-	-
Felaktig vaccination	-	-	-
Missat rutinbesök	-	-	-
Missad kontroll	-	-	-
Dokumentation	-	-	-
Vårdnadshavare ej kontaktats	1	Kontaktar vårdnadshavare angående medgivande	Noga med rutin vid vaccinering
Journalhantering	2	Export nekas av mottagare Kontaktuppgifter ses över	Noggrannhet vid journalexport
Remisshantering	1	Remiss skickas igen	Dokumentera när remiss postas
Samverkan	6	Ansökan till Postnord om rekommenderade brev Två externa avvikelser om BUS-samverkan	Bättre samverkansrutiner med BUP, BVC och vårdcentral
Teknisk incident	3	Ny blodtrycksapparat Nytt kylskåp	Bättre elförsörjning till kylskåp
Bristande säkerhet	-	-	-
Sekretess	-	-	-
Bemanning	-	-	-
Övrigt	-	-	-
Totalt	14		

1. Vid journalgenomgång uppmärksammas att eleven, som nyanländ, ordinerades två doser MMR. Dos 1 MMR dokumenterades som dos 2 under 2022. Den andra dosen gavs aldrig.
Åtgärd: Vaccinet erbjuds och ges.
Förslag på förbättring: Det är viktigt med journalgenomgång, att ordinera vacciner och att sätta upp på bevakningslistan.
2. En elev vaccineras med MPR trots att endast en vårdnadshavare har givit sitt medgivande. Vanligtvis vaccineras elever på hälsobesök med skolsköterska men denna gång vaccineras eleven under skolläkarbesöket och rutinen blir lite annorlunda.
Åtgärd: Vårdnadshavaren som inte kommit in med medgivandet kontaktas och informeras om felet.
Förslag på förbättring: Vara noga med rutinen inför vaccinering i samband med skolläkarbesök.
3. En journal exporterades till fel skola, digitalt via Prorenata.
Åtgärd: Skolsköterskan ringde skolsköterskan dit journalen skickades som redan nekat journalen.
Förslag på förbättring: Noggrannhet vid digital export.
4. Ett mail skickas till mamma som är vårdnadshavare. Skolsköterskan skickar även en kopia till elevens mail. Elevens mail visar sig vara pappans mailadress som ligger kvar sedan innan. Pappa är inte vårdnadshavare och mailet borde inte ha gått till honom
Åtgärd: Mamma påpekar felet och skolsköterskan säger förlåt.
Förslag på förbättring: Se över kontaktuppgifter i Prorenata och meddela administratör som gör ändring i Edlevo om fel hittas.
5. En remiss till Barkarby vårdcentral har inte mottagits av dem, vilket upptäcks när remissvar begärs efter 6 månader. Osäkerhet finns om Solna EMI inte postat remissen eller om vårdcentralen har slarvat bort den.
Åtgärd: Skolläkaren skickar en ny remiss då elevens hälsoproblem kvarstår.
Förslag på förbättring: Dokumentera i journalen när remissen skickas och läggs i postfacket, då en del remisser inte skickas samma dag som den skrivs t.ex. då underlag måste inhämtas eller skolsköterskan inte arbetar den dagen skolläkaren är på plats.
6. En elev har remitterats till BUP Danderyd från BUP OCD för psykisk ohälsa. BUP meddelar vårdnadshavare i maj 2024 att de vill ha en remiss från skolläkaren för NP-utredning.
Åtgärd: Inga skolläkartider finns kvar under vt-24 och skolsköterskan ber vårdnadshavare att kontakta BUP så att de kan starta en NP-utredning. I oktober har BUP inte initierat en utredning och eleven får en skolläkartid och remiss skickas. Utredningen försenas därmed med 5 månader.
Förslag på förbättring: När elev är inskriven på BUP för behandling och de ser ett behov av vidare utredning, ska inte remiss från skolläkare behövas för NP-utredning.
7. En elev går på BUP Sollentuna för psykisk ohälsa. Via EHT ges beskedet att BUP vill ha en NP-remiss från skolläkaren. Det finns en lång kö till skolläkarbesök för andra elever som behöver NP-remiss.
Åtgärd: Skolsköterskan är behjälplig och sätter upp vårdnadshavare på en telefontid hos skolläkaren (skolläkaren har träffat elev tidigare) som skickar remiss med pedagogiskt underlag.
Förslag på förbättring: Om BUP initierar NP-utredning ska inte remiss från EMI behövas. Om elever redan går på BUP och de ser behov av utredning kan de begära pedagogiskt underlag utan EMI:s

inblandning.

8. En remiss som skickades till BUP En väg in i november 2022 har fortfarande inte hanterats efter 1 år och 4 månader. BUP Sollentuna, dit remissen skickats, säger att eleven fortfarande står i kö.

Åtgärd: Verksamhetschef skickar en avvikelse angående BUS-samverkan.

Förslag på förbättring: Förbättrade rutiner hos BUP för att korta köerna.

9. BUP skickade ett remissvar med rekommenderat brev till en skola där ingen hade behörighet att hämta ut rekommenderade brev.

Åtgärd: En fullmakt lämnas till Postnord för skolans hämtning av rekommenderade brev.

Barn- och elevhälsans verksamhetschef skriver en avvikelse till BUSSAM med kopia till BUP och HSF.

Förslag på förbättring: Bättre samarbetsrutiner mellan EMI och BUP angående hanteringen av remissvar. Om rekommenderade brev skickas måste det vara adresserat till skolans skolsköterska. Skicka remissvar via SDK, säker digital kommunikation.

10. BUP skickade ett remissvar med rekommenderat brev till en skola som ska hämtas på utlämningsplats i Solna centrum. När skolsköterskan kommer dit har brevet med journalen skickats till COOP Älvsjö.

Åtgärd: Skolsköterskan kan lista ut vilken elev det gäller och ringer BUP som skickar remissvar.

Barn- och elevhälsans verksamhetschef skriver en avvikelse till BUSSAM med kopia till BUP och HSF.

Förslag på förbättring: Bättre samarbetsrutiner mellan EMI och BUP angående hanteringen av remissvar. Om rekommenderade brev skickas måste de skickas till rätt utlämningsplats. Att skicka remissvar via SDK, säker digital kommunikation, är ett förslag.

11. Kry BVC i Sundbyberg skickar inte den efterfrågade journalen på 4 månader trots flera kontakter av skolsköterskan. Förseningen medförde att eleven, som har svårigheter att kommunicera, inte fick den hjälp i skolan som eleven skulle behövt

Åtgärd: Skolsköterskan fortsatte att efterfråga BVC-journal. Verksamhetschef var på möte med ansvarig för BVC, både i Regionens regi och privata.

Förslag på förbättring: Förbättrade rutiner.

12. En blodtrycksapparat mäter för högt systoliskt värde, 170 mm Hg. Vid kontroll med manuell maskin är värdet 120 mm Hg. Även displayen är svår att tyda, då segment fattas.

Åtgärd: Ny blodtrycksapparat köps in.

Förslag på förbättring: Regelbundet kontrollera apparaters riktighet mot manuella apparater.

13. Ett kylskåp gick ner till minus 6,9 grader. Vid kontroll med manuell termometer var kylskåpet minus 7,3 grader. Efter nollställning var temperaturen fortfarande på minusgrader. Kylskåpet var köpt 2013 dvs 9 år gammalt. Garantin för kylskåpet hade gått ut.

Åtgärd: 34 doser vaccin fick kasseras. 32 MMRVaxpro och 2 Tetravac. Ett nytt kylskåp beställs.

Förslag på förbättring: Inte beställa för mycket vaccin åt gången.

14. Strömavbrott på en skola ledde till att kylskåpets temperatur gick upp till 9,1 grader.

Åtgärd: 89 doser vaccin fick kasseras. 66 MMRVaxpro, 14 Gardasil, 7 Tetravac och 2 ImovaxPolio

Förslag på förbättring: Inte beställa för mycket vaccin.

Two external deviations were sent from the child and school health service to the BUS-cooperation

- En avvikelse om bristande helhetssyn och samverkan mellan Regionen och EMI. Innehåll i avvikelsen är bland annat långa väntetider på BUP.
BUP skickar remissvar med rekommenderad post som inte alltid kan hämtas ut från skolorna.
BUP hänvisar vårdnadshavare och elever till blodtrycksmätning hos EMI, som är BUP:s ansvarsområde.
BVC tar inte emot klasslistor på blivande förskoleklasser, utan kräver listor med enbart barn från deras BVC.
BVC skickar inte BVC-journaler till EMI utan skolsköterskan måste hämta journaler på plats.
- En avvikelse att BUP kräver remiss från skolläkaren trots att eleven redan är patient på BUP och NP-utredning initieras av BUP.

BILAGA 2.

Antal avvikelser 2011–2024 Solna EMI

Resultat: År 2011–2024 har 177 avvikelser inkommit till verksamheten. Årligen har 3–20 avvikelser rapporterats.

Analys av resultat: Antalet avvikelser har inte minskat, antagligen pga. att skolsköterskor är uppmärksamma och det öppna klimatet i gruppen gör att avvikelser rapporteras. Flest avvikelser finns inom tekniska incidenter, 33 stycken, främst beroende av strömavbrott vilket leder till varma kylskåp och förstörda vacciner som måste kasseras. Det blir en stor extrakostnad för EMI:s budget. Näst flest avvikelser förekommer inom missade vaccinationer, 25 stycken. Avvikelser inom samverkan, 19 stycken, är också hög.

Åtgärd: Systematisk genomgång av journaler och användande av bevakningslistor för att inte missa vaccinationer.

Avvikelser	Antal	Antal 2024	Antal 2023	Antal 2022	Antal 2021	Antal 2020	Antal 2019	Antal 2018
Stickincident		-	-	-	-	2	1	1
Missad vaccination		1	1	2	5	5	-	5
Extra vaccination		-	-	-	-	1	-	-
Felaktig vaccination		-	-	1	-	-	-	-
Missat rutinbesök		-	2	-	2	-	-	4
Missad kontroll		-	-	4	2	1	1	2
Dokumentation		-	-	1	3	-	3	1
Remisshantering		1	-	2	1	1	2	-
Journalhantering		2	-	-	1	2	1	3
Vårdnadshavare ej kontaktats		1	-	3	-	-	-	-
Samverkan		6	7	-	-	-	-	-
Teknisk incident		3	2	2	4	1	5	4
Bristande säkerhet		-	1	1	-	-	-	-
Sekretess		-	-	-	-	-	-	-
Bemanning		-	-	-	-	-	-	-
Övrigt		-	-	-	-	1	-	-
Totalt		14	13	16	18	14	13	20

Avvikelser	Antal 2017	Antal 2016	Antal 2015	Antal 2014	Antal 2013	Antal 2012	Antal 2011	Antal Totalt
Stickincident								4
Missad vaccination	1	1		2	1	1		25
Extra vaccination	1	1		1	1	1		6
Felaktig vaccination		2	3		1	1		8
Missat rutinbesök		1	2	3	1		1	16
Missad kontroll	2	2		1	2			17
Dokumentation	1			1				10
Remisshantering	1		3	2		1		14
Journalhantering							1	10
Vårdnadshavare ej kontaktats								4
Samverkan		3			2	1		19
Teknisk incident	3	3	1	3	2			33
Bristande säkerhet								2
Sekretess								-
Bemanning		1	1	2	1		1	6
Övrigt				2				3
Totalt	9	14	10	17	11	5	3	177

Statistik för läsåret 2024/25

Enligt SOU 2021:11 ”Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven” rekommenderas ett maxantal av 430 elever/heltid skolsköterska och 7000 elever/heltid skolläkare

<u>Skola</u>	<u>Skolsköterska</u>	<u>Timmar</u>	<u>Antal elever</u>	<u>Elever/ heltid</u>
Råsunda totalt		46	604	525
Råsunda	Hanna van der Pals (f-5)	36	421	468-573
	Petra (5)	4	95 HPV	
	Virginia (6)	6	88	587
Råsunda centralskola				
	Gülseren Türk (7-9)	40	378	378
Ekensberg	Virginia Moreira Duarte(f-6)	34	378	445
Skytteholm	Ingela Jansson (f-5)		242	
Parkskolan	Ingela Jansson (f-3)	40	178 (420)	420
Granbacka	Petra Westman (f-3)	22	303	551
Tallbacka	Marie-Louise Falk Preville	40	459	459
Järvastaden	Carin Malmqvist (f-4)	6	65	433
Ulriksdal totalt		62	662	427
Ulriksdal	Carin Malmqvist (f-5)	30	396	528
	Inga Danielsson (6-9)+annex	32	266	333
Bergshamra	Anna-Karin Ewers (f-6)	24	308	513
Anpassad gr	Inga Danielsson (f-9)		50	
Anpassad Gy	Inga Danielsson	6+(2)	(15) (65)	325
Summa grundskolan		320	3627	453
Solna gymnasium totalt		48	708	590
	Elisabeth Bergsten	40	527	527
	Anna-Karin Ewers (NA, BF)	8	181	905
Anpassad gy.		(2)	15	300
Summa med Gymnasiet		370	4350	470
Skolläkare	Helka Widengren	32 tim./v	5438 elever/heltid	
Samordning och Prorenata		8 tim./v		

Statistik enligt kvalitetsmått 23/24

Elevhälsans medicinska insatser

	Läkar besök Åk 1*	Hälso besök Åk 1	Hälso besök Åk 2	Hälso besök Åk 4	Hälso besök Åk 7	Hälso besök Gymn	Vacc MPR Åk 1	Vacc HPV Åk 5	Vacc dTp Åk 8	Vacc Färdigt enl. prog	Vacc Individ- uella	Antal nyanlän- da
Granbackaskolan	8 %	92 %	100 %	-	-	-	97 %	-	-	-	11	8
Tallbackaskolan	22 %	84 %	100 %	97 %	100 %	-	100 %	90 %	88 %	95 %	38	20
Parkskolan	13 %	87 %	100 %	-	-	-	96 %	-	-	-	2	3
Skytteholmsskolan	9 %	91 %	100 %	100 %	-	-	93 %	-	-	-	14	6
Solna anpassad grundskola	33 %**	66 %**	100 %	50 %**	100 %	-	66 %**	50 %**	33 %**	100 %	1	0
Råsunda skola F-6	4 %	96 %	100 %	100 %	-	-	97 %	94 %	-	-	28	13
Råsunda skola 7-9	-	-	-	-	98 %	-	-	-	94 %	86 %	10	6
Ekensbergsskolan	20 %	80 %	95 %	100 %	-	-	95 %	87 %	-	-	4	4
Ulriksdalsskolan	31 %	74 %	100 %	100 %	100 %	-	95 %	90 %	90 %	95 %	13	4
Bergshamraskolan	2 %	98 %	100 %	94 %	-	-	96 %	95 %	-	-	7	3
Solna gymnasium	-	-	-	-	-	82 %	-	-	-	-	31	3
Solna anpassat gymnasium	-	-	-	-	-	100 %	-	-	-	-	3	1
Totalt	14 %	88 %	99 %	98 %	99 %	91 %	96 %	91 %	91 %	94 %	162	71

*Elever som har fått skolläkarbesök som nyanländ och skolläkarbesök för NP-remiss samt skolläkarbesök i förskoleklass räknas med i statistiken för läkarbesök åk 1

** Ej medräknat i total procent då det är beräknat på få elever, 1-6 elever, och ger en missvisande helhetsstatistik

Statistik enligt kvalitetsmått 23/24

Elevhälsans medicinska insatser

	Planerade besök Läkare	Planerade besök sköterska	Oplanerade besök	Grupp anteckning	Admin- istration	Telefon Mail Brev	Skickade remisser	Varav NP- utredning	Varav Logoped- utredning	Antal Avvikelser	Antal Social anmäln	Elev- antal HT-2023
Granbackaskolan	20	450	81	53	687	307	53	11	5	0	0	324
Tallbackaskolan	43	552	180	98	1876	141	97	26	29	3	1	481
Parkskolan	20	257	29	35	505	192	27	5	8	0	0	182
Skytteholmsskolan	26	292	43	38	821	204	33	8	3	0	0	216
Solna anpassad grundskola	14	61	3	0	163	44	17	4	0	1	0	37
Råsunda skola F-6	103	976	60	0	1755	459	144	29	34	1	0	695
Råsunda skola 7-9		438	162	121	1569	34				0	0	412
Ekensbergsskolan	29	475	122	166	941	153	63	12	7	2	0	387
Ulriksdalsskolan	110	719	381	166	1940	177	113	25	11	1	2	761
Bergshamraskolan	33	391	165	37	1037	59	46	8	6	0	0	289
Solna gymnasium	52	451	623	0	1939	132	51	15	15	1	0	734
Solna anpassat gymnasium	1	10	0	0	46	13	5	0	0	0	0	11
Totalt	451	5 072	1 849	714	13 279	1 915	649	143	118	9	3	4 529

Alla skolsköterskor har genomgått utbildning inom evidensbaserad samtalsmetodik MI under 2024.

Statistik enligt kvalitetsmått 23/24

Elevhälsans medicinska insatser

Hälsöfrämjande besök i grupp EMI	Pubertet	Mens	Samtycke	Sex	Relationer	Sömn	Kost	Fysisk aktivitet	Nätsmart	Psykisk hälsa	Delbart	
Granbackaskolan						Åk 3	Åk 3	Åk 3				
Tallbackaskolan	Åk 5 tjejer	Åk 5 tjejer									Åk 6	
Parkskolan							Åk 2					
Skytteholmsskolan									Åk 4			
Solna anpassad grundskola												
Råsunda skola F-6												
Råsunda skola 7-9						Åk 7	Åk 7	Åk 7				
Ekensbergsskolan	Åk 5	Åk 5	Åk 5, 6	Åk 5, 6	Åk 5, 6							
Ulriksdalsskolan	Åk 5	Åk 5					Fk					
Bergshamraskolan	Åk 5											
Solna gymnasium												
Solna anpassat gymnasium												
Totalt	3	2	1	1	1	2	4	2	1	0	1	

SOLNA STAD

**Patientsäkerhetsberättelse för
Elevhälsans psykologiska insats,
EPI
År 2024**

Datum 2025-01-16

Ansvarig för innehållet

Nathalie Thomé, Psykologisk ledningsansvarig och samordnande skolpsykolog

Ann Lötbom verksamhetschef för barn- och elevhälsan

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	3
Övergripande mål och strategier.....	3
Organisation och ansvar.....	4
Samverkan för att förebygga vårdskador	4
Informationssäkerhet.....	4
En god säkerhetskultur.....	5
Adekvat kunskap och kompetens	5
Patienten som medskapare.....	5
AGERA FÖR SÄKER VÅRD.....	6
Egenkontroller journaler.....	7
Psykologutredningar	7
Avvikelser.....	9
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR	9

SAMMANFATTNING

Elevhälsans psykologiska insats har uppnått god måluppfyllelse enligt de mål som satts upp för verksamheten. Dessa har varit att alla utredningar som startas ska föregås av en psykologbedömning, att samtycke alltid ska inhämtas samt dokumenteras innan uppstart av insats, samt att tiden från inkommen ansökan till färdig utredning inte ska överskrida sex månader.

Det har noterats en markant ökning i antalet ansökningar gällande psykologutredningar med frågeställning intellektuell funktionsnedsättning under 2024. Trots detta har tiden från inkommen ansökan till färdig utredning fortsatt hållit sig till tidsmålet. Enstaka utredningar som inte har färdigställs inom tidsramen har berott på externa omständigheter.

Samverkan och rollfördelning med vården gällande utredningar med frågeställning intellektuell funktionsnedsättning fortsätter. Gemensam rutin kring hur inkomna psykologutredningar från externa aktörer ska hanteras pågår på BUF.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1–3 §

Elevhälsans psykologiska insats (EPI) har som mål att genomföra:

Ändamålsenlig hälso- och sjukvård:

EPI har utvecklat rutiner inför psykologutredning där en bedömning av skolpsykolog behöver vara gjord innan en elev kan aktualiseras för denna insats. Detta för att bedöma om man primärt misstänker intellektuell funktionsnedsättning så att det inte handlar om andra svårigheter som bör utredas eller behandlas av annan verksamhet.

Mål: Alla inkomna ansökningar ska föregås av en psykologbedömning.

Patientfokuserad hälso- och sjukvård:

Det finns en rutin om att samtycke alltid inhämtas vid uppstart av insatser som lyder under HSL. Vid utredning involveras barnet efter mognad och ges en egen återgivning med eller utan vårdnadshavare, beroende på önskemål från elev och vårdnadshavare. Tolk används alltid vid behov.

Mål 1: Samtycke inhämtas alltid samt dokumenteras innan uppstart av insats. Detta kontrolleras i samband med stickprov av journaler enligt rutinen nedan.

Mål 2: Samtycke inhämtas skriftligt innan uppstart av utredning. Rutin finns om att förtydliga vad frågeställningen innebär och att utredning kan leda till diagnos.

Hälso- och sjukvård i rimlig tid:

Sedan ett par år tillbaka har EPI omprioriterat för att frigöra mer tid för utredning. Detta har lett till att utredningar både har påbörjats och avslutats snabbare.

Mål: Tiden från inkommen ansökan till färdig utredning ska inte överskrida sex månader.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

För fördelning av det organisatoriska ansvaret för patientsäkerheten var god läs Ledningssystemet för elevhälsans medicinska insats, Solna stad.

Enligt SOU 2021:11 ”Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven” föreslogs en acceptabel lägstanivå för tillgång till psykolog på högst 1 000 elever.

Fyra psykologer arbetar mot grundskolorna i Solna. Antal elevhälsoteam, EHT, per psykolog varierar mellan tre och fem. Psykologerna bemannar sina respektive EHT minst varannan vecka. Antal psykologtjänster i grundskolan låg på 3,5 då flera arbetar deltid. Psykologerna anlitas även för andra uppdrag inom kommunen, exempelvis för mottagandeteamet, skolsociala teamet, psykologiskt ledningsansvar och Solna gymnasium. Efter avdrag för del av tjänst som går till dessa uppdrag ligger elevantalet per heltidstjänst på 1182 elever per heltid. Två psykologer arbetar mot förskolorna, med sammanlagd central tjänstgöringsgrad på 130%.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Det finns rutiner för internt samarbete för kvalitet i utredningar som genomförs. Samverkan äger rum med andra vårdaktörer i specifika ärenden som till exempel Rehabiliteringen eller BUP vid behov.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Journal förs i Prorenata som är ett säkerhetsklassat system med tvåfaktorsautenticering med svenska servrar. EPI samarbetar med stadsarkivarien och förvaltningen för att ta fram säkra rutiner kring dokumentation och digitalisering av arkivering.

En god säkerhetskultur

EPI arbetar kontinuerlig med att identifiera avvikelser genom att ha det som en stående punkt på psykologmötena, som äger rum en till ett par gånger i månaden. EPI skapar utrymme för att psykologgruppen ska bibehålla en kultur där öppen kommunikation i det dagliga arbetet är en naturlig del. Detta möjliggörs av att psykologerna är centralt organiserade och delar kontorslokaler med varandra. Extern handledning av erfaren psykolog erhålls i arbetet med psykologutredningar tre gånger per termin. Arbetsmiljön bevakas av EPI:s skyddsombud.

Adekvat kunskap och kompetens

Vid rekrytering deltar och samarbetar EPI i intervjuer. Verksamhetschefen säkerställer att kandidaterna har giltig psykologlegitimation samt relevant erfarenhet och personlig lämplighet för arbetsuppgifterna. Vidare ansvarar PLA, psykologiskt ledningsansvarig, och samordnare för att introducera verksamhetens ledningssystem och rutiner för nyanställda. En kontaktperson utses som den nyanställda kan vända sig till vid behov.

EPI är centralt placerade och samarbetar kring professionsspecifika frågor. Kollegiala träffar om aktuella ämnen bokas in ett par tillfällen per termin och psykologerna får handledning av extern psykolog med erfarenhet inom skola och utredning tre till fyra gånger per termin. För att säkerställa kompetens om förbättrings- och implementeringsarbete har litteratur om implementering beställts som avses spridas inom psykologgruppen.

Psykologprofessionsspecifik samverkan brukar ske i nätverk angående psykologiska test, metoder och rutiner via nätverk gällande mottagande i särskola, PLA-uppdrag/samordnaruppdrag för psykologer samt skolpsykolognätverk i Norra Stockholm, samt PFSIFOS årliga kompetensdagar.

Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Samtycke inhämtas alltid vid uppstart av insats, särskilt vid uppstart av psykologutredning, för att säkerställa att vårdnadshavare är införstådda med vad de samtycker till. Vid uppstart av psykologutredning kan en sådan endast initieras efter att en skriftlig ansökan skickats in. En psykologkonsultation ska ha skett inför en sådan

ansökan och psykologen ska ha rekommenderat att gå vidare med en ansökan. Detta för att säkerställa att en utredning är rätt insats för eleven. Återgivning av utredning sker både till vårdnadshavare och till barnet utifrån mognad och ålder.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

EPI utför insatser på individnivå på uppdrag av skolans ledning och vårdnadshavare där psykologens kompetens bedöms vara till nytta genom att identifiera elevens behov och/eller att delta i samverkan kring eleven gällande elevens skolsituation. Skolpsykologen utför i regel en av flera insatser kring en elev, där annan skolpersonal, Socialtjänsten eller Regionen är inkopplade.

För att säkra kvaliteten på de psykologiska insatserna utförs regelbundna kontroller enligt följande:

Egenkontroll	Omfattning	Källa
Genomgång av loggar och kontroll av läsbehörighet	2 gånger per år (januari och juni)	Journalssystemet Prorenata
Genomgång av två journalanteckningar per psykolog och screening utifrån Patientdatalagen	2 gånger per år (januari och juni)	Journalssystemet Prorenata

Tabell 1: Rutin för egenkontroller EPI

EPI följer upp sina insatser kontinuerligt och skriver avvikelse om brister upptäcks. Vid avvikelser pratar berörda igenom vad som har hänt och vid behov förbättras verksamhetens rutiner. Allvarliga vårdavvikelser anmäls till IVO. EPI har en gemensam mapp där samlade aktuella rutiner finns att hitta. Dessa uppdateras kontinuerligt.

Vid upptäckt av brist utfört av andra vårdgivare lyfts händelsen vidare till HSF med kopia till chef på berörd enhet. Avvikelser anmäls vid behov till IVO av PLA och verksamhetschef.

Egenkontroller journaler

Egenkontroll	Resultat
Genomgång av loggar och kontroll av läsbehörighet	Ett tillfälle där dokumenterat samtycke har saknats.
Genomgång av två journalanteckningar per psykolog och screening utifrån Patientdatalagen	Journalerna har hållit god kvalitet

Tabell 2: Resultat av egenkontroller EPI för 2024.

1. **Identifiering:** Avvikelse identifierades utifrån att samtycke inte hade dokumenterats i samband med att ett utlåtande hade skannats in i elevens journal.
2. **Analys:** I analysen framkom att samtycke hade inhämtats av annan personal, men inte dokumenterats i journalen. Det pågår en diskussion på BUF kring hur man bäst bör hantera inkomna utlåtande från externa aktörer.
3. **Åtgärd:** Problemet har lyfts och arbete pågår för att ta fram nya rutiner.

Psykologutredningar

Psykologutredningar är en specifik avgränsad insats som utförs av EPI under HSL. Om en elev bedöms uppfylla kriterierna för intellektuell funktionsnedsättning, samt övrigt underlag styrker detta, har vårdnadshavare och elev rätt att ansöka om mottagande till anpassad grundskola.

Diagram 1: Antal ansökan om psykologutredningar som inkommit per år från 2017–2024.

Tjugosju utredningar inkom under 2024. Trettio utredningar färdigställdes 2024, då några inkom 2023 men avslutades 2024. Fyra av utredningarna från 2024 pågår.

År	Antal månader
2017	8 månader
2018	8 månader
2019	5 månader
2020	5 månader
2021	5 månader
2022	4 månader
2023	4 månader
2024	4 månader

Tabell 3: Medelantal angivet i månader från inkommen ansökan till avslutad utredning från 2017–2024.

EPI har som mål att snarast påbörja och färdigställa utredningar efter att de inkommit. EPI bedöms fortsatt hålla goda tidsramar.

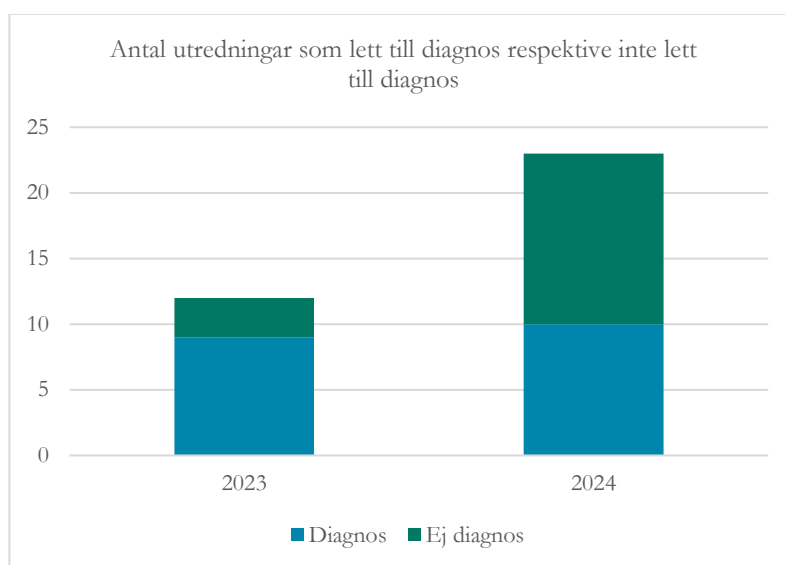

Diagram 2: Andel utredningar som lett till att en elev fått diagnosen intellektuell funktionsnedsättning år 2023 och 2024.

Statistik för antal utredningar som lett till diagnos respektive inte lett till diagnos har sammanställts för 2023 och 2024. År 2023 fick nio av tolv elever diagnosen intellektuell funktionsnedsättning, motsvarande 75% av de utredda eleverna. År 2024 fick tio av tjugotre diagnosen intellektuell funktionsnedsättning, motsvarande 43% av de utredda eleverna.

Avvikelser

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Under 2023 inkom två avvikelserapporter via blanketten ”Rapport för avvikelshantering”.

Intern/extern avvikelse: Elev som börjat i ordinarie förskoleklass med utredd misstanke om intellektuell funktionsnedsättning.

En avvikelse upprättades då en elev med ett omfattande stödbehov börjat i ordinarie förskoleklass, där tydliga misstankar om intellektuell funktionsnedsättning förelåg. Eleven utreddes skyndsamt av EPI, fick diagnosen intellektuell funktionsnedsättning och fick med detta rätt att söka till att bli mottagen till anpassad grundskola. Att processen inte initierades redan under elevens tid på förskolan försenade processen för mottagande.

Åtgärd: Chef för Barn- och elevhälsan och berörd förskolerektor har blivit informerade.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Mål och strategier 2024:

De uppsatta målen bedöms ha uppnåtts väl då man kunnat se att ingen utredning påbörjats utan bedömning eller skriftligt inkommen ansökan. Stickproven som gjorts i psykologjournalerna har visat att samtycke alltid har inhämtats vid uppstart av insats som löd under HSL, med undantag för ett inskannat utlåtande. Samtycke hade inhämtats men inte dokumenterats. Tydligare rutiner har efterfrågats.

Tiden från inkommen ansökan till färdig utredning har i snitt varit fyra månader trots många inkomna utredningsansökningar. En stor ökning av antal utredningsansökningar skedde under 2024, jämfört med 2023 (ökning på 125%), men också jämfört mot tidigare år. Senast antalet utredningsansökningar låg över tjugo per år var år 2019, vilket berodde på vakanta tjänster och personalomsättning under 2018. Någon sådan förklaring finns inte för 2024. Tidigare har det noterats att andra vårdaktörer inte utreder intellektuell funktionsnedsättning i samma omfattning och att det då åligger skolan att utreda ifall elever uppfyller diagnoskriterierna för intellektuell funktionsnedsättning, vilket troligtvis ligger bakom ökningen.

Mål och utmaningar 2025:

EPI kommer att fortsätta arbeta med avvikelserapportering och egenkontroller enligt nuvarande rutiner. EPI fortsätter att följa upp tider för psykologutredningar för att säkerställa att EPI erbjuder insatser inom rimlig tid och av god kvalitet.